

Prof. dr. sc. Velimir Rogić, emeritus

Zagreb, 19. travnja 1925. – Zagreb, 21. studenog 2017.

Otišao je naš profesor Veljko, kako su ga s izrazitim poštovanjem i dragošću zvale brojne generacije njegovih studenata geografije. Otišao je 21. studenog 2017. godine u 93. godini života. Gotovo 70 godina svoga života bio je posvećen geografiji. Erudit, poliglot, iznimno široka znanja i golemo životnoga iskustva, svojim je djelovanjem i stvaranjem neizbrisivo obilježio modernu hrvatsku geografiju, ali i profesionalne i životne staze mnogih nastavnika i znanstvenika koji su imali priliku od njega učiti.

Profesor Velimir Veljko Rogić rođen je 19. travnja 1925. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Nakon dvogodišnjega sudjelovanja u Drugome svjetskom ratu (1943. – 1945.) započeo je 1946. studij geografije, etnologije i povijesti. Diplomirao je 1950. godine na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu u Zagrebu te je iste godine izabran za asistenta na tadašnjem Geografskom zavodu. Doktorirao je 1957. godine obranom rada *Velebitska primorska padina*, a habilitirao 1960. radom *Krk – geneza kulturnog pejzaža*.

Za docenta je izabran 1961., za izvanrednoga profesora 1966., a za redovitoga profesora 1972. godine. Odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu 2000. godine dodijeljeno mu je zvanje *professor emeritus*. Još kao mladi asistent, a potom kao doktor znanosti, usavršavao se na francuskim i američkim sveučilištima. Kao pozvani gostujući profesor predavao je na brojnim europskim i američkim sveučilištima.

Profesor Rogić svoju znanstvenu i nastavnu karijeru posvetio je prije svega razvoju historijske i regionalne geografije nacionalnoga prostora. Studijski programi koje je studirao, široki interesi i kasniji istraživački rad oblikovali su njegov sasvim specifičan, kompleksan i svakako prepoznatljiv pristup proučavanju prostora. Zbog dotada gotovo nepostojeće tradicije povezanoga regionalnog i historijskogeografskog istraživanja njegovi znanstveni radovi kao i koncepti kolegija koje je utemeljio i razvijao imaju ključno značenje te obilježavaju tzv. zagrebačku odnosno hrvatsku geografsku školu. Objavio je 168 znanstvenih i stručnih radova te nekoliko udžbenika iz geografije. Glavna su mu djela: *Velebitska primorska padina* (1958.), *Krk – osobine i postanak pejzaža* (1963.), *Geografski koncept regije* (1963.), *Sociogeografski aspekt dinarskog krša, kulturnog areala i brdsko-planinskog prostora* (1976.), *Regionalna geografija Jugoslavije* (1982.), *Dvojno značenje Zagrebačke regije (A Twofold Notion of the Zagreb Region)*, 1990.) kao i niz studija uvjetno-homogene i nodalno-funkcionalne regionalizacije hrvatskoga prostora, objavljenih najvećim dijelom u Hrvatskom geografskom glasniku.

Njegove radove obilježava i pionirska primjena pojedinih znanstvenih metoda iz područja historijske geografije. Tipičan je primjer primjena regresivne metode, kao jedne od najvažnijih znanstvenih metoda u području historijske geografije. Prvi znanstveni radovi profesora Rogića usmjereni su na procese geneze i evolucije kulturnih pejzaža, posebno onih sjevernoga hrvatskog primorja i kao takvi ulaze u klasična djela onodobne jake hrvatske pejzažne škole koja se naslanja na najbolju njemačku, francusku i britansku tradiciju geografskih istraživanja unutar paradigme razvoja kulturnih pejzaža. Njegova studija o procesu oblikovanja krških pejzaža *Velebitska primorska padina* prvi je put u našoj literaturi dokumentirano uputila na međuovisnost tradicionalnih struktura naseljenosti, tipa gospo-

foto: Ivan Zagoda

darstva i fizionomije krških pejzaža. Rezultati su, naime, dokazali daleku pretpovijesnu starost procesa degradacije vegetacijskoga pokrova nasuprot općeraširenim, ali zapravo neutemeljenim mišljenjima o mlađem, novovjekovnom nastanku ogoljelih, kamenjarskih kulturnih pejzaža našega krša.

Upravo je ovakav pristup, u čijoj je osnovi kauzalnost između obilježja i vrijednosti prirodne sredine i alohtonih obilježja načina života za razvoj kulturnoga pejzaža, temelj dobro poznatoga Rogićeva koncepta dvojne geografske regionalizacije. Po profesoru Rogiću regionalizacija nužno mora biti dvojaka, tj. osnovana na prostornoj diferencijaciji utemeljenoj na fizionomskim kriterijima (kulturni pejzaži) te nodalno-funkcionalnom okupljanju različitih fizionomski homogenih cjelina (kulturnih pejzaža) u makroregionalne, regionalne i subregionalne grupacije. Geografska regionalizacija na taj način obuhvaća cjelokupnu prostornu stvarnost: vizualno prepoznatljivu fizionomiju prostora te funkcionalno-procesni sadržaj prostora. Njegov koncept dvojne geografske regionalizacije, postavljen još davnih 50-ih i 60-ih godina prošloga stoljeća, bio je u toku s tadašnjom svjetskom i europskom geografskom progresivnom misli. Usprkos tomu što je od tada prošlo više od pola stoljeća, taj koncept nije nimalo manje aktualan te je i danas jedini koncept kompleksne geografske regionalizacije. Brojne teorijsko-metodološke rasprave o geografskom regionalnom konceptu te radovi o uvjetno-homogenoj (fizionomskoj) i nodalno-funkcionalnoj regionalizaciji bivšega jugoslavenskog odnosno hrvatskog prostora od neprocjenjive su vrijednosti za hrvatsku geografiju, ali i za praksu u smislu prostornoga planiranja i uređenja.

Osim temeljnih kolegija *Regionalne i Historijske geografije nacionalnoga prostora* na Geografskom odsjeku profesor Rogić predavao je i kolegije: *Uvod u geografiju, Principi regionalizacije, Geografija gradova, Regionalna geografija Bliskog istoka i SSSR-a*. Također je bio dugogodišnji profesor i voditelj poslijediplomskoga studija na Geografskom odsjeku PMF-a te nastavnik na multidisciplinarnom poslijediplomskom studiju prostornoga uređenja na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na više programa u Međunarodnom centru poslijediplomskih studija u Dubrovniku te na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. U svom bogatom i dugogodišnjem nastavnom radu bio je mentorom velikomu broju mladih geografa u postupku stjecanja zvanja profesora, inženjera, magistara i doktora geografije. Nakon umirovljenja ostao je aktivan – kao uvijek rado slušan i omiljen predavač, ali i traženi, vrlo strog i kritičan recenzent. Kao gostujući profesor predavao je još dugi niz godina na Odjelu za geografiju Sveučilišta u Zadru te povremeno na Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji.

Profesor Rogić obnašao je brojne dužnosti na Geografskom odsjeku i u Hrvatskom geografskom društvu; bio je pročelnik Odsjeka u dva mandata, predstojnik Zavoda za geografiju i prostorno uređenje te predsjednik Hrvatskoga geografskog društva također u dva mandata. Bio je jedan od osnivača časopisa *Geografski horizont* i njegov prvi urednik te urednik *Hrvatskoga geografskog glasnika* pune 22 godine.

Za svoj je znanstveni i nastavni rad i zasluge dobio brojna priznanja i nagrade: Orden zasluga za narod, Orden za hrabrost, Orden republike te nagrade *Ivan Filipović* za znanstveni i nastavni rad i *Federik Grisogono* za znanost.

Brojne generacije njegovih studenata sjećaju se njegove iznimne, gotovo legendarne erudicije, njegovih jedinstvenih, uvijek svježih i inspirirajućih predavanja. Na zimskom seminaru za nastavnike prije dvije godine, na kojem je gostovao kao recenzent prilikom predstavljanja knjige o historijskoj geografiji Hrvatske, u svojoj 91. godini života ponovno nas je sve oduševio, baš kao nekada.

Opraštamo se s profesorom Rogićem u tuzi, ali s velikom zahvalnošću na svemu što je hrvatska geografija trajno baštinila kroz njegov dugogodišnji, neumoran rad na njezinu razvoju. Zahvalni smo mu i svi mi koji smo imali čast i povlasticu osobno ga poznavati, učiti od njega i raditi s njim.

Profesor Rogić bio je i uvijek će biti neupitni autoritet hrvatske geografije.